

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y HÀ NỘI
HANOI MEDICAL UNIVERSITY

TIM BẨM SINH

ThS.Bs Nguyễn Thị Hải Anh

Mục tiêu

- Phân loại được bệnh tim bẩm sinh (TBS)
- Trình bày được đặc điểm LS và CLS của từng bệnh TBS
- Biết cách phát hiện trẻ bị TBS
- Nêu được hướng điều trị một số bệnh tim bẩm sinh hay gặp

Đại cương

- **Các bất thường về cấu trúc tim hoặc mạch máu lớn gần tim có khả năng gây các ảnh hưởng chức năng**
- Tỷ lệ TBS 8/1000 trẻ

Nguyên nhân

- Yếu tố di truyền: bất thường số lượng, hình thái NST

Nguyên nhân

- Yếu tố môi trường:
  - Nhiễm virus: rubella
  - Nhiễm độc: rượu, thuốc...
  - Bệnh lý của mẹ: tiểu đường

Phân loại TBS

- Phân loại theo chiều shunt
- Phân loại trên lâm sàng

Phân loại TBS theo chiều shunt

Shunt trái – phải

Thường gặp

Thông liên thất

Còn ống động mạch

Thông liên nhĩ

Thông sàn nhĩ thất

Hiếm gặp

Dò động mạch chủ - phổi

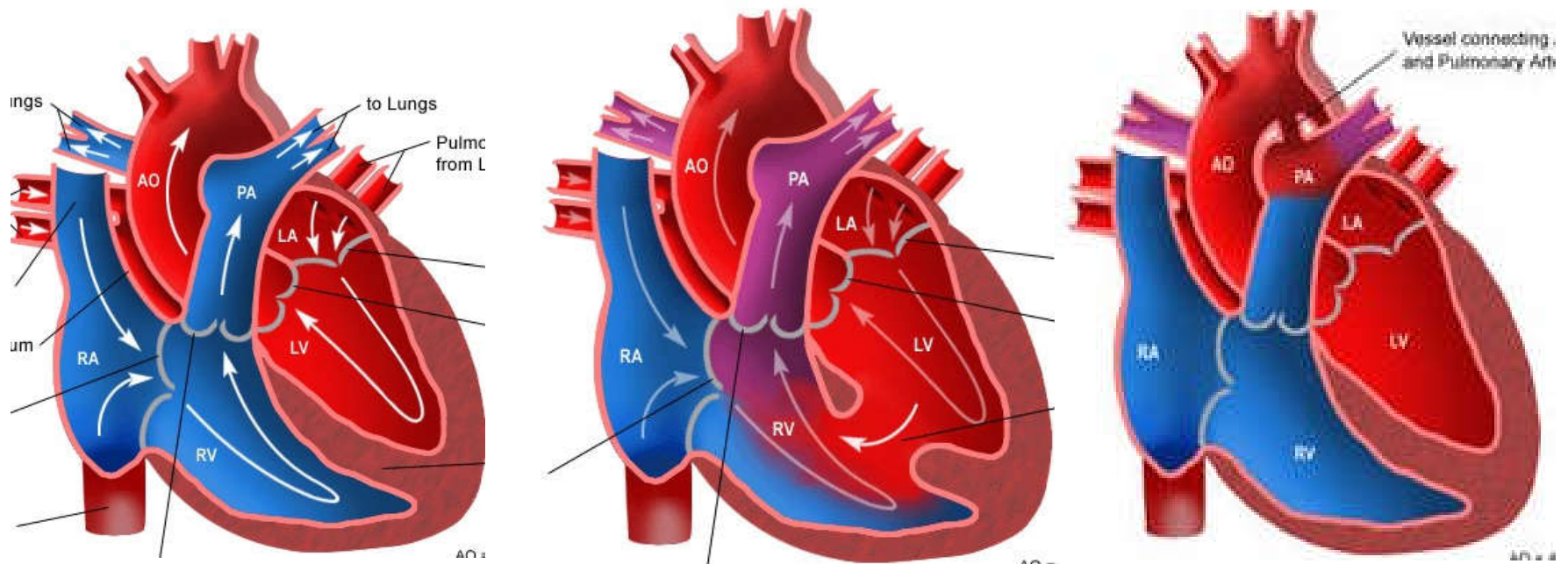
Thông thất trái – nhĩ phải

Vỡ xoang valsava

Dò động mạch vành-thất phải

Phân loại TBS theo chiều shunt

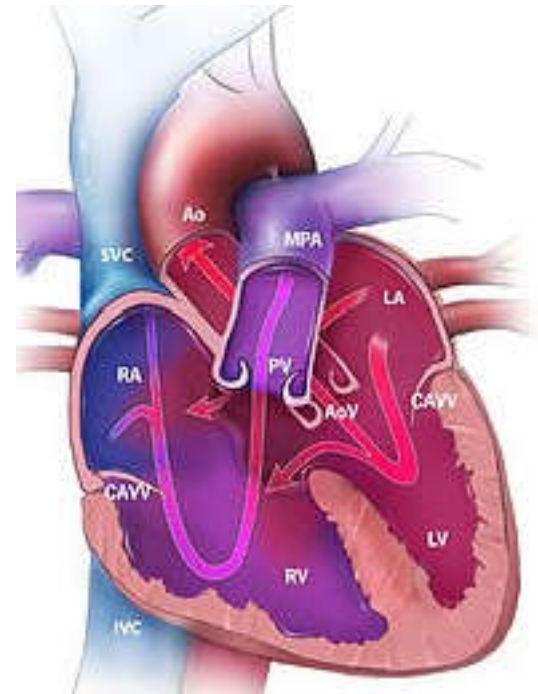
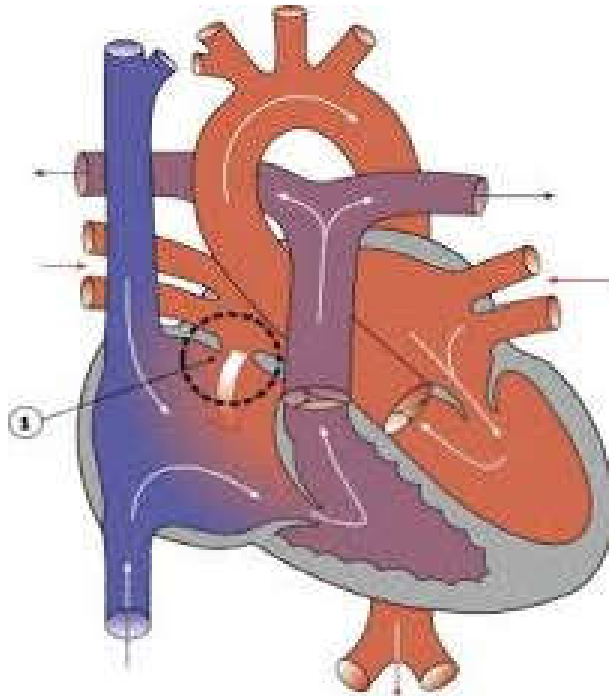
Shunt trái – phải

Phân loại TBS theo chiều shunt

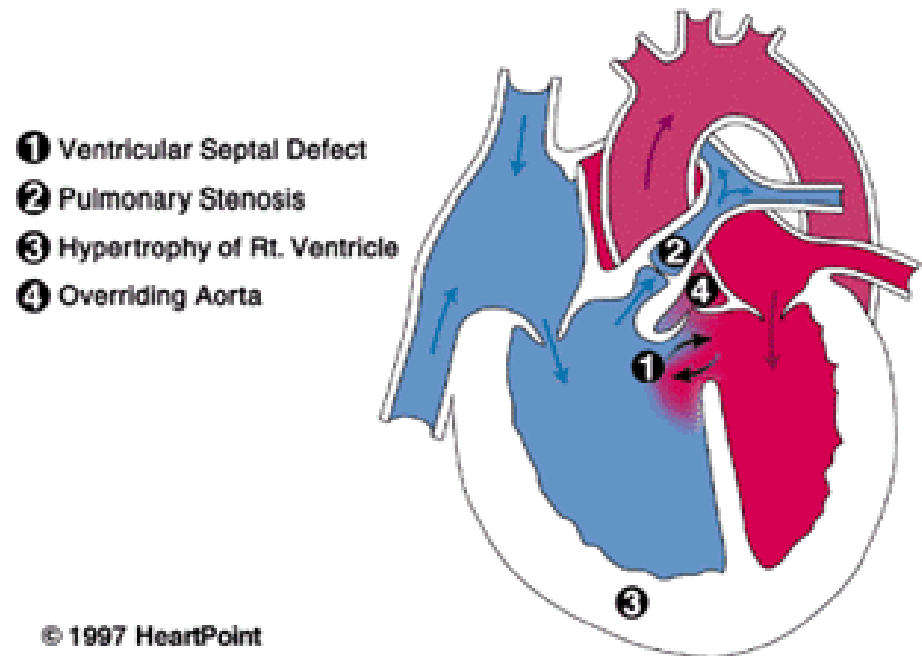
Shunt trái – phải

Phân loại TBS theo chiều shunt

Shunt phải – trái

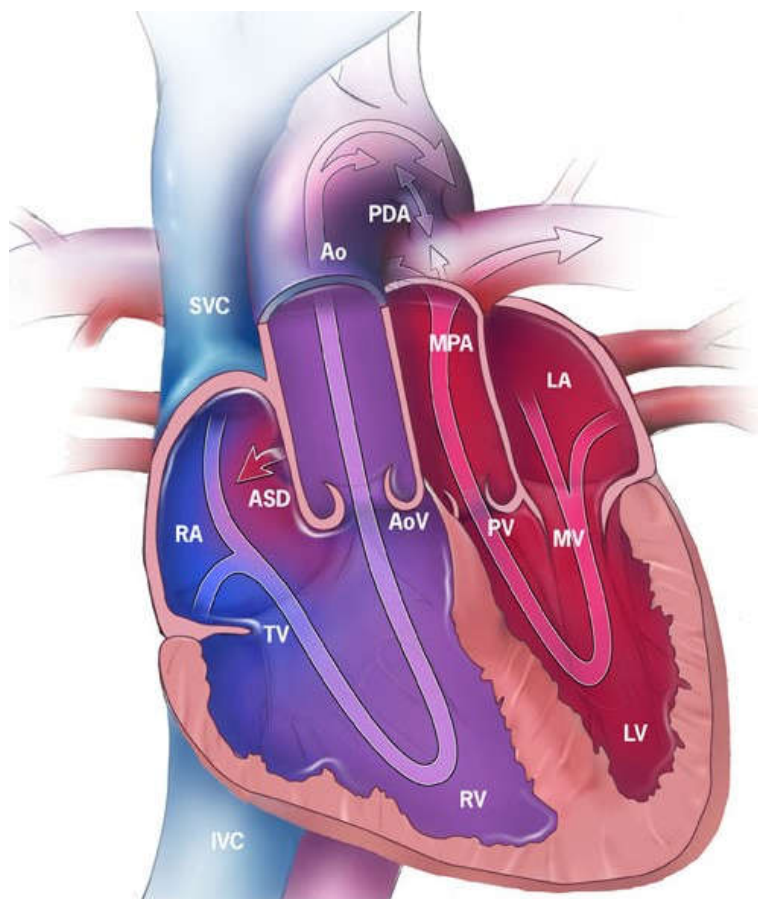
- Fallot 4
- Ebstein
- Teo van 3 lá

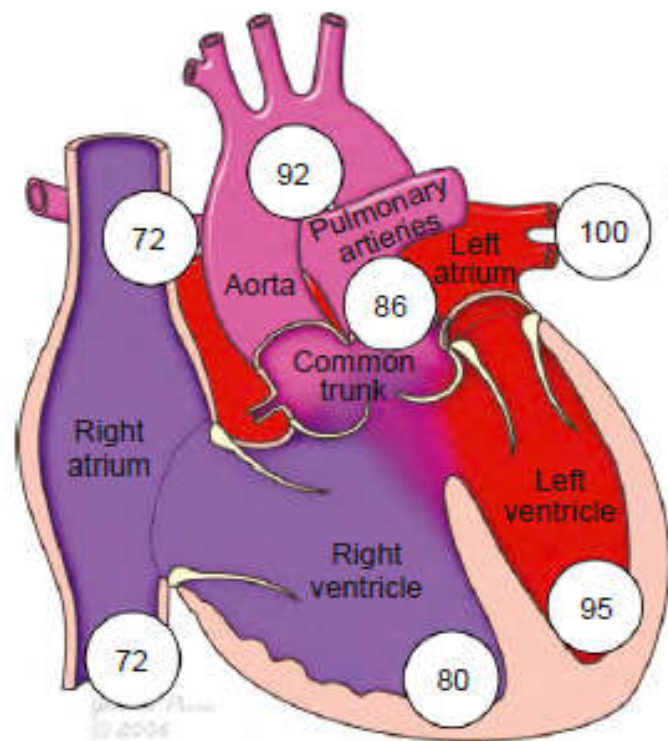
Phân loại TBS theo chiều shunt

Shunt 2 chiều

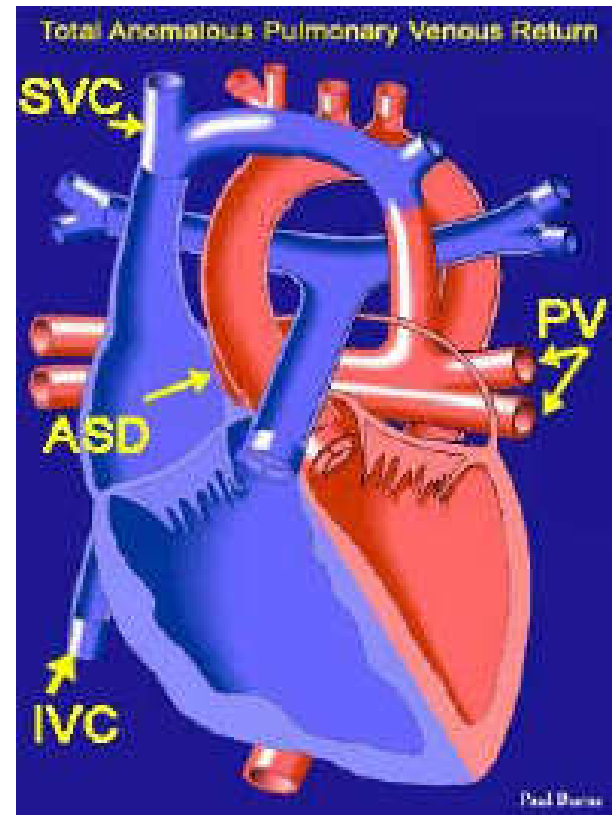
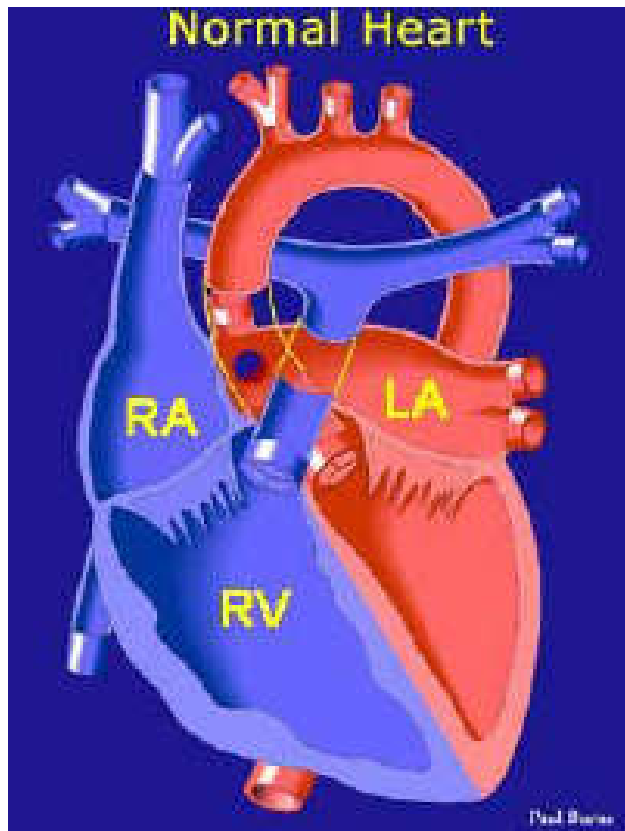
- Tại tâm nhĩ: Một nhĩ
Tĩnh mạch phổi trở về lạc chỗ
- Tại tâm thất : Một thất
- Tại thân động mạch: Thân chung động mạch
Chuyển gốc động mạch
Thất phải 2 đường ra

Chuyển gốc động mạch

Thân chung động mạch

Tĩnh mạch phổi trở về bất thường

Phân loại TBS theo chiều shunt

Cản trở máu và không có shunt

Tại thất trái

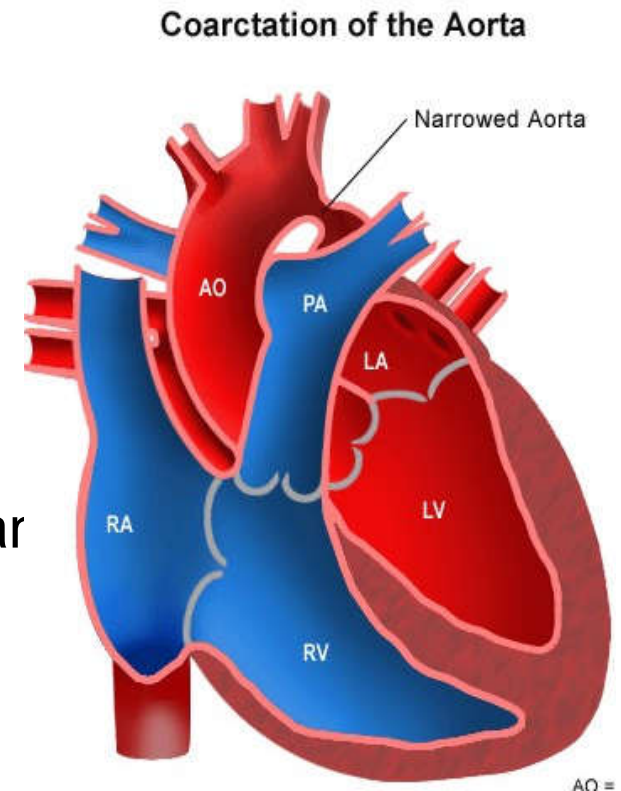
Hẹp van hai lá

Hẹp động mạch chủ tại van hoặc dưới van

Hẹp eo động mạch chủ

Tại thất phải

Hẹp động mạch phổi

Phân loại TBS theo chiều shunt

Bất thường vị trí của tim và mạch máu

- Sai lệch vị trí tim
- Động mạch vành từ động mạch phổi
- Bệnh van tim: hở hai lá bẩm sinh, sa van hai lá

Phân loại theo lâm sàng

- **TBS không tím**

Shunt trái – phải

Không có shunt và cản trở dòng máu

- **TBS tím**

- TBS có tím, máu lên phổi ít: các bệnh TBS shunt phải – trái
- TBS có tím, máu nhiều lên phổi: các bệnh TBS shunt 2 chiều

Cách phát hiện bệnh TBS

Tím

- SpO2 < 92%
- Chênh lệch SpO2 chân và tay -> TBS phụ thuộc ống động mạch
- Các dấu hiệu thiếu oxy mãn

Cách phát hiện bệnh TBS

Hội chứng suy tim:

Chậm lớn, ăn uống khó khăn, bú ngắt quãng, hay vã mồ hôi

Quấy khóc, kém chơi.

Khó thở các mức độ

Diện tim to, nhịp tim nhanh.

Gan to

Tiểu ít, phù thường gặp khi suy tim nặng

Cách phát hiện bệnh TBS

Bắt mạch ngoại vi, đo HA

- Mạch bên khó bắt hoặc yếu hơn mạch quay -> hẹp eo ĐMC
- Huyết áp chi dưới thấp hơn chi trên

Nghe tiếng tim bất thường:

- Các tiếng thổi tại tim
- T2 mạnh hơn T1 (dưới 18th)

MỘT SỐ BỆNH TIM BẨM SINH THƯỜNG GẶP

Sinh lý bệnh

- Tăng lưu lượng máu lên phổi
  - > dễ viêm phổi
  - > tăng tổ chức xơ làm co các mao mạch phổi gây tăng sức cản mạch phổi-> tăng áp động mạch phổi cô định
  - > đổi chiều shunt (muộn)
- Suy tim trái do tăng gánh tâm trương (TLT,CODM); suy tim phải (TLN)
- Nguy cơ viêm nội tâm mạc nhiễm khuẩn

Lâm sàng chung shunt T-P

- **Phụ thuộc vào kích thước lỗ thông**
- Toàn trạng:
  - Hay viêm phổi
  - Chậm lớn
  - Quấy khóc, ăn uống khó khăn, hay ra mồ hôi,
  - Không tím
- Thực thể tại tim
  - Diện tim to
  - Nhịp tim nhanh.
  - T2 mạnh ở đáy tim
- Gan to, phù (+_)

Lâm sàng riêng

TLT: Thổi tâm thu mạnh KLS IV cạnh ức trái

TLN: Triệu chứng xuất hiện muộn

TTT âm dịu (2/6) ổ van ĐMP, ít khi nghe được

T2 tách đôi cố định

CODM: Thổi liên tục KLS II trái

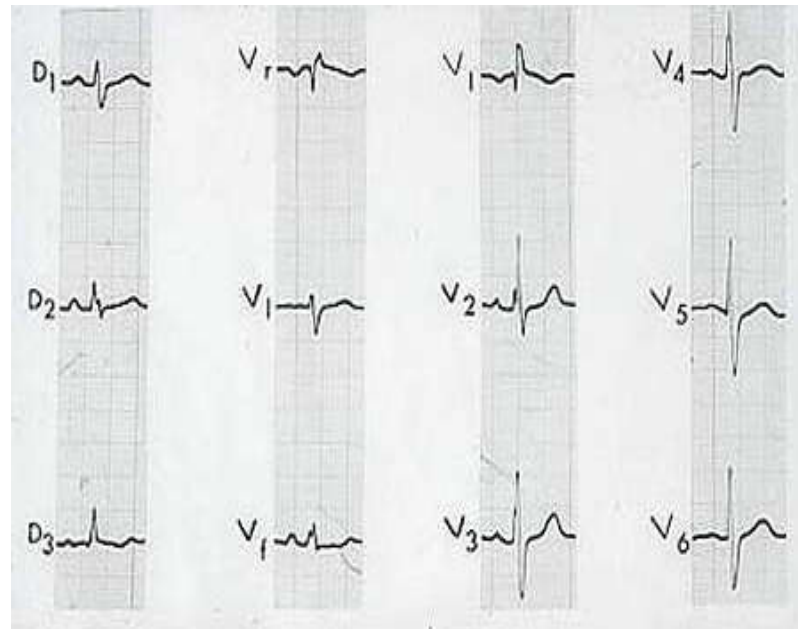
X – quang TLT

Bóng tim to, cung thất trái to (TLT, COĐM), cung động mạch phổi phồng, phổi ứ huyết

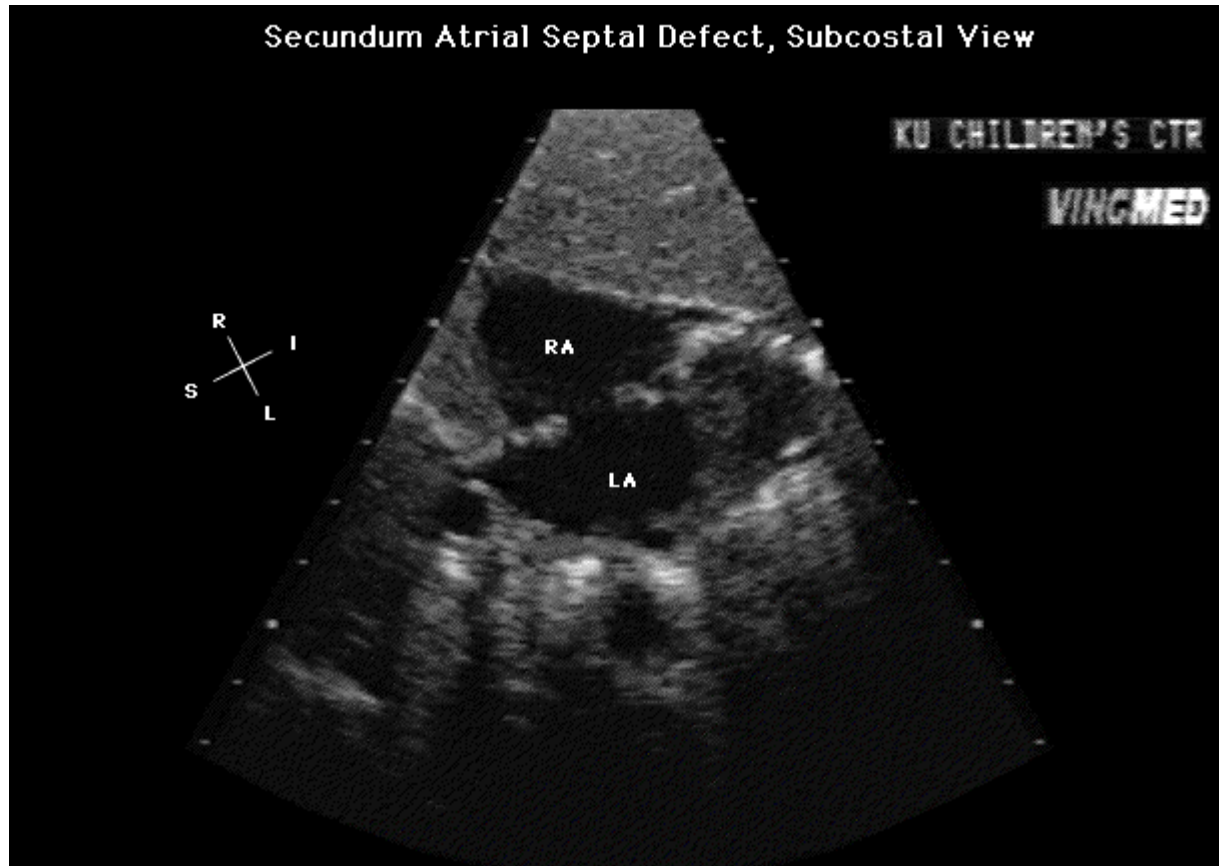

Điện tâm đồ

Siêu âm tim

Để chẩn đoán xác định

Tự liên

TLN, TLT nhỏ, vừa

Suy tim

Lỗ thông vừa, lớn

Can thiệp

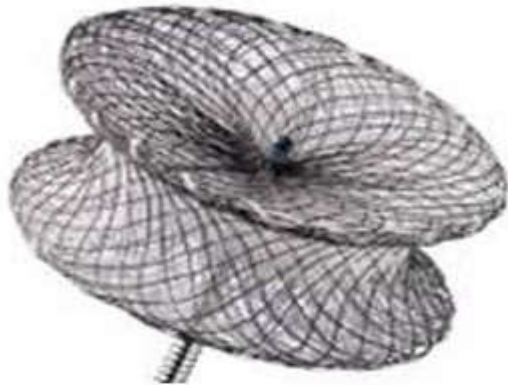
Tiến
triển

Eisenmenger

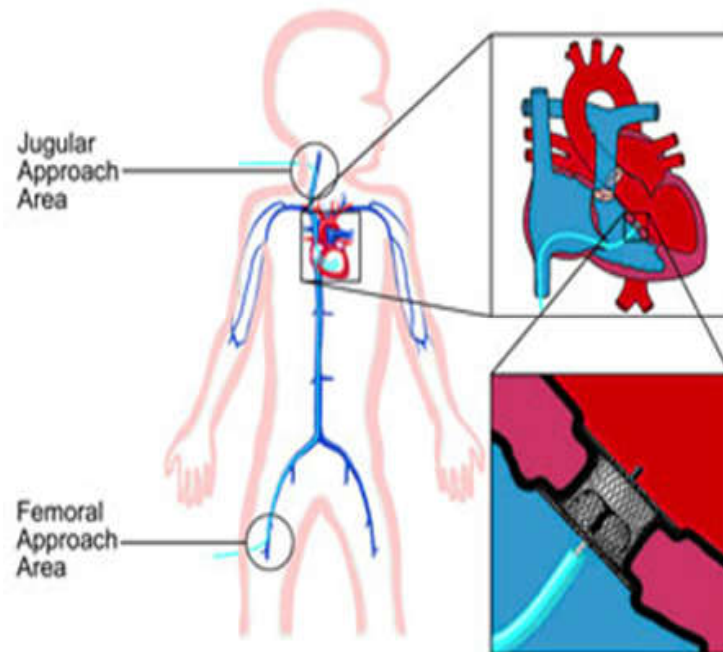
Đổi chiều shunt,
tím

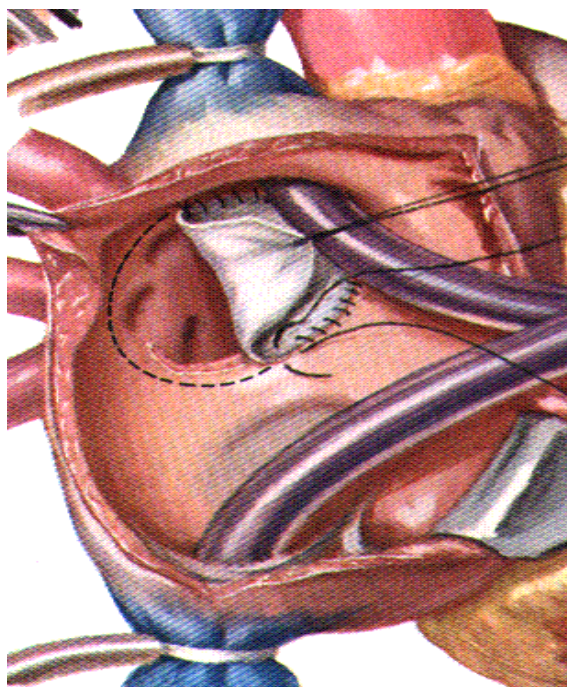
Điều trị

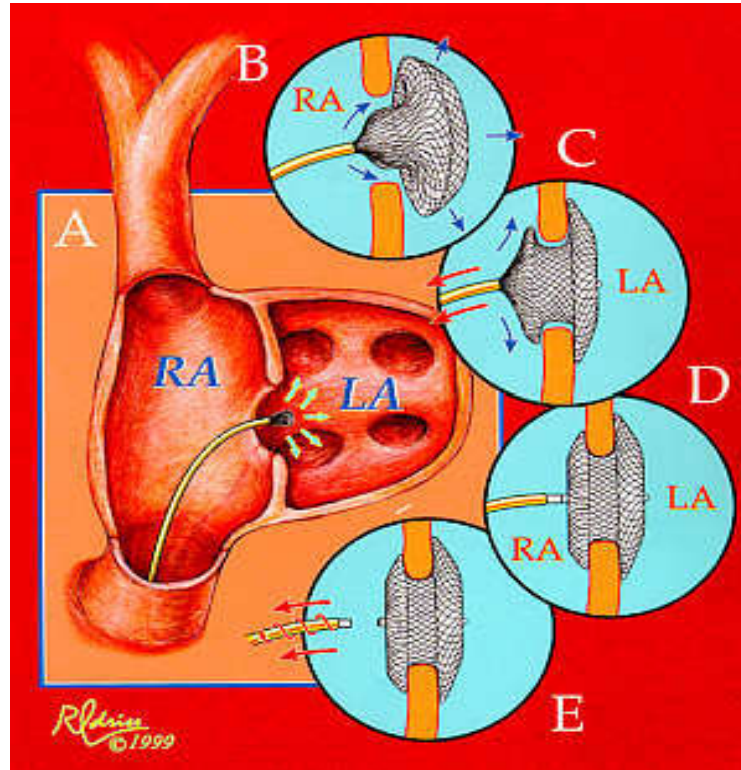
- Nội khoa
  - Điều trị suy tim khi có biểu hiện.
    - Nghỉ ngơi, ăn nhạt
    - Lợi tiểu (furosemid + spirololacton)
    - Giãn mạch (captopril)
  - Dự phòng viêm nội tâm mạc nhiễm khuẩn
- Đóng lỗ thông: can thiệp tim mạch hoặc phẫu thuật

TLT phần màng hoặc cơ bè
Lỗ thông không nhỏ - vừa
Không có khả năng tự đóng
Trọng lượng trên 10kg

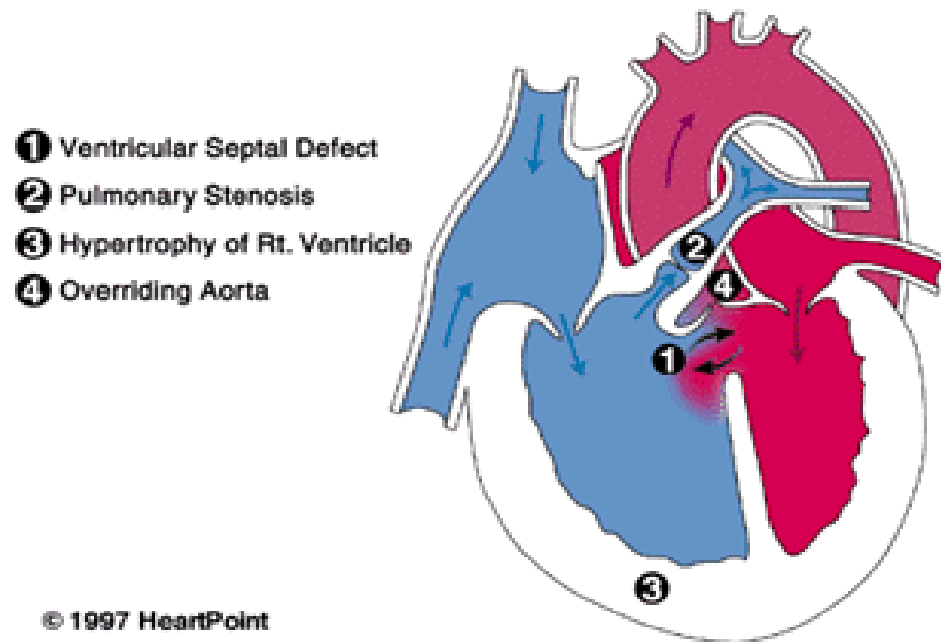

Đóng thông liên nhĩ bằng dù

TBS shunt P-T

- Fallot 4

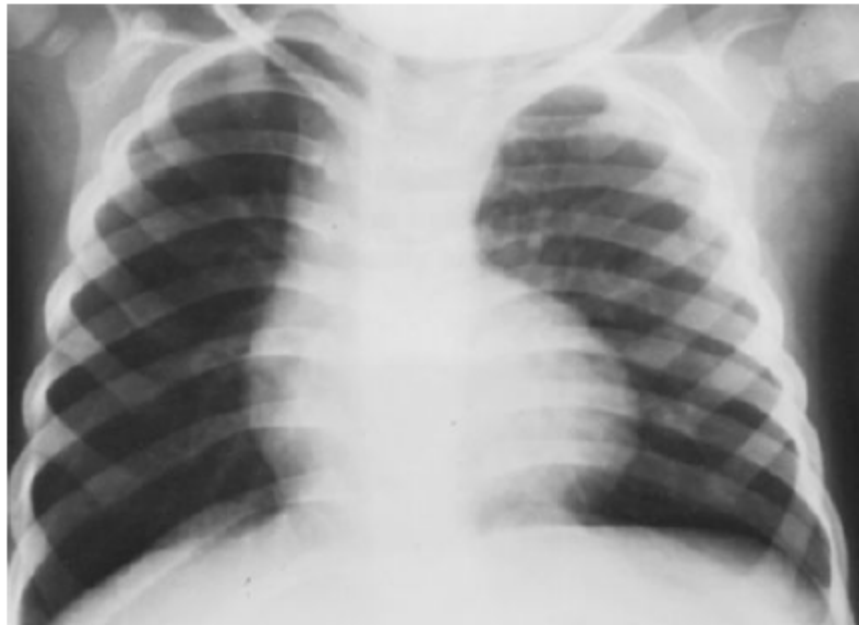
Sinh lý bệnh

- Máu lên phổi ít -> tím. Tím nặng hơn khi trẻ khóc hay gắng sức
- Tăng áp lực thất phải-> dày thất phải -> xơ hóa cơ thất phải và suy thất phải
- Tăng sinh hồng cầu -> cô đặc máu-> tắc mạch

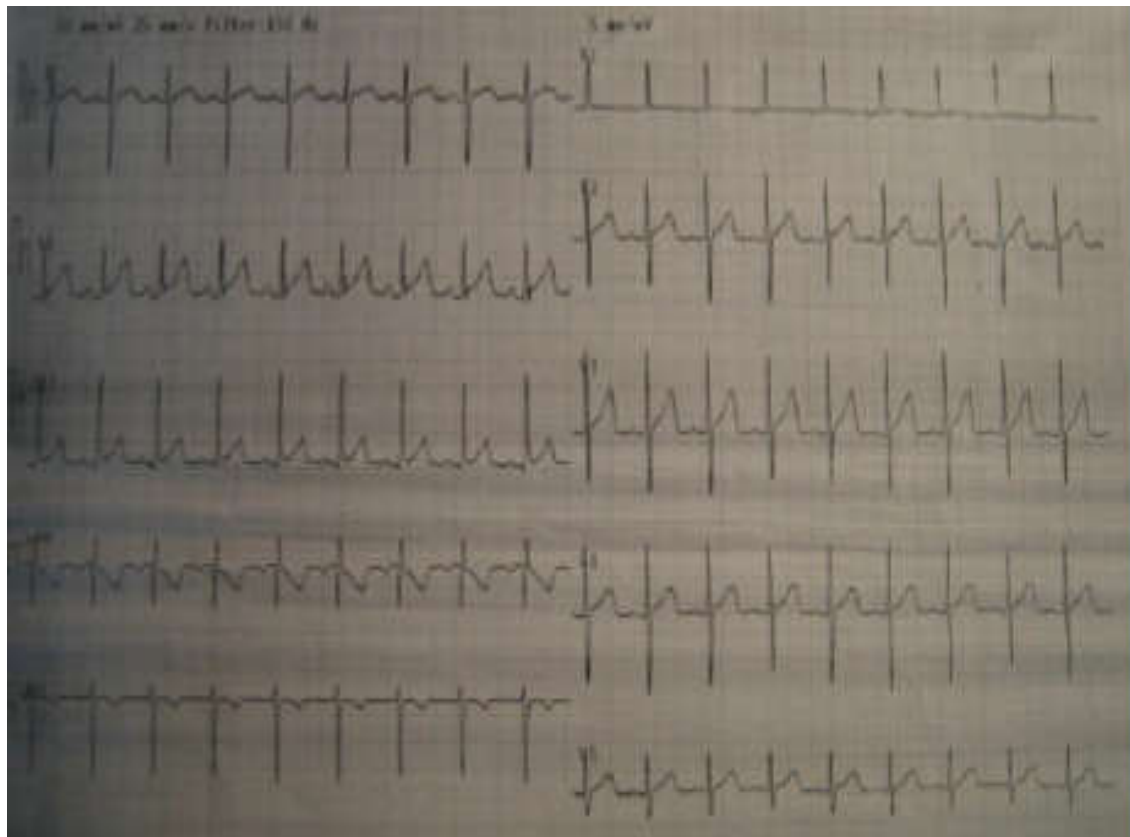
Lâm sàng

- Tím, tăng khi gắng sức
- Cơ tim có thể kèm theo ngất
- Ngón tay dùi trống
- Ngồi xổm
- Ít viêm phế quản phổi
- TTT ở KLS 3,4 cạnh ức trái
- Thường không có biểu hiện suy tim

X quang

Điện tâm đồ

Điều trị Fallot 4

- **Nội khoa**

- Dự phòng cơn tím
- Dự phòng Osler

- **Phẫu thuật**

- Làm cầu nối chủ phổi
- sửa toàn bộ (thường từ 6 th)

Thank for your attention